

Samenvatting

Ingegeven door de noodtoestand en binnen 60 dagen¹ bekrachtigd door het parlement als wet vormt decreto-legge van 23 februari 2020 de basis voor de Italiaanse regering om alle noodzakelijke maatregelen te nemen om de COVID-19 crisis te beheersen, binnen de grondwettelijke bepalingen over fundamentele rechten en vrijheden. Op verschillende momenten is de noodwet herzien/aangevuld door administratieve besluiten, beschikkingen of mededelingen van de Italiaanse autoriteiten (nationaal, regionaal, provinciaal of lokaal).

De testverplichting voor reizigers uit het buitenland is opgenomen in het besluit van de Ministerraad van 13 oktober 2020. De juridische basis ligt o.a. in art. 77 grondwet, noodtoestand op grond van wetsbesluit 1/2018, decreet 6 van 23 februari 2020. Sanctiëring bij het niet nakomen van de verplichting kan op grond van bepalingen uit het wetboek van strafrecht.

Testverplichting – juridische basis

Het decreet van 23 februari 2020 vormt in principe de basis voor alle coronawetgeving en-besluiten in Italië.

De testverplichting voor reizigers uit Nederland is opgenomen in het decreet van de voorzitter van de Ministerraad van 13 oktober 2020 in artikel 5 'Meldingsplicht bij aankomst op nationaal grondgebied vanuit het buitenland' met specifieke taal in sub-artikelen 1 en 2.

1. Behalve de verboden en beperkingen die in art. 4 vastgesteld zijn, iedereen die op nationaal grondgebied van buitenlandse landen of territoria binnenkomt genoemd in lijsten B, C, D, E en F van bijlage 20 moet een verklaring krachtens art. 46 en 47 van decreet van de President van de Republiek uit 28 december 2000, nr. 445 bij de vervoerder of andere voor controle bevoegde persoon voorleggen bij het vertrek, waarin het volgende duidelijk en gedetailleerd staat, zodat verificatie mogelijk is.
2. Bij de expliciet in dit decreet voorgeschreven gevallen en bij de andere gevallen waarbij het door de zorgautoriteit voorgeschreven zou zijn in het kader van de veiligheidsprotocollen die in dit decreet voorzien zijn, is het verplicht om aan de vervoerder of andere voor controle bevoegde persoon op het moment van instappen een document voor te leggen waarin staat dat men een moleculaire of antigene test in de op aankomst op nationaal grondgebied voorafgaande 72 uren, middels een wattenstaafje heeft gedaan en dat deze negatief is gebleken.

De verantwoordelijkheid ligt echter bij de reiziger; de meeste vliegvelden hebben teststraten om je bij aankomst te laten testen. Theoretisch is het mogelijk dat iemand die geen negatieve testuitslag kan overleggen geen toegang wordt verleend bij aankomst in Italië (of bijv. instappen in een vliegtuig door vervoerder), en dat hebben we ook gezien in het recente verleden.

Ook is het theoretisch en juridisch mogelijk dat iemand die bij aankomst in Italië geen testuitslag bij zich heeft en geen test laat afnemen, maar gedurende het verblijf in Italië ziek wordt en positief blijkt te zijn, op basis van het Wetboek van Strafrecht vervolgd kan worden voor nalatigheid en het in gevaar brengen van de nationale gezondheid. Ook als je je niet houdt aan de verplichting om je te melden bij binnenkomst in het land pleeg je een strafbaar feit, alleen een minder zwaar strafbaar feit. Je voldoet niet aan de meldingsplicht en valt onder het regime zoals hiervoor omschreven onder art. 4 van DL van 25 maart 2020.

Breed wettelijk kader

---

¹ Wet van 5 maart 2020 nr 13

Artikel 24 van de Italiaanse code voor civiele bescherming ('Resolutie over de noodtoestand van nationaal belang') bepaalt dat de Raad van Ministers (NB. de Italiaanse regering), een nationale noodtoestand kan afkondigen, die van beperkte duur moet zijn (12 maanden + maximaal 12 maanden) en de territoriale reikwijdte ervan creëert de grondslag, met verwijzing naar de aard en het karakter van evenementen. De noodtoestand geldt voor het uitvoeren van civiele beschermingsbevelen, die kunnen gelden 'in afwijking van elke bestaande bepaling, binnen de grenzen en met de methoden aangegeven in de resolutie over de noodtoestand en in overeenstemming met de algemene beginselen van de wettelijke bepalingen, systeem en de regels van de Europese Unie. De Italiaanse wetgeving inzake de civiele bescherming geeft de regering niet expliciet de bevoegdheid om rechten en vrijheden te beperken.

Op 31 januari 2020 riep de Italiaanse regering formeel de noodtoestand middels noodwet 1/2018 (code voor civiele bescherming), waarbij COVID-19 werd erkend als een: "Noodsituatie van nationaal belang die verband houdt met natuurlijke oorsprong of door de mens veroorzaakte rampen die, vanwege hun intensiteit of omvang, met onmiddellijke tussenkomst moeten worden geconfronteerd met buitengewone middelen en bevoegdheden die gedurende beperkte en vooraf bepaalde perioden moeten worden aangewend overeenkomstig art. 24." Op 29 juli werd de noodtoestand verlengd tot 31 oktober; op 7 oktober jl. tot 31 januari 2021.

Op basis van artikel 77 van de Italiaanse grondwet kan de regering in buitengewone gevallen van nood en crisis besluiten met wettelijk karakter aannemen, die onmiddellijk bindend zijn, maar binnen 60 dagen parlementaire goedkeuring vereisen. Op 23 februari 2020 besloot de Italiaanse regering daarom decreet nr. 6 uit te vaardigen, waarbij de premier Conte (als voorzitter van de ministerraad), de bevoegdheid kreeg om verdere en meer gedetailleerde decreten uit te vaardigen die gericht zijn op de beheersing van COVID-19. Eind februari en begin maart volgden een reeks decreten die door Conte werden aangenomen, variërend van lokale lockdowns in de zwaarst getroffen gebieden tot beperkende maatregelen in het hele land. Op 11 maart 2020 werden een lockdown met bijbehorende maatregelen wettelijk vastgelegd in Italië. Gedurende de maanden daarna heeft de regering via deze weg maatregelen kunnen afzwakken en/of aan kunnen scherpen. Kortom, maatregelen van de regering zijn geleidelijk toegepast op basis van de noodtoestand, waarbij de wetgeving wordt voortdurend bijgewerkt. Alhoewel niet wettelijk verplicht worden de maatregelen in de praktijk in overleg met het parlement genomen.

Sanctionering

De overtreding van de coronamaatregelen komt in theorie neer op een strafbaar feit, bestraft met hechtenis tot 3 maanden of een boete tot EUR 206 overeenkomstig artikel 650 van het Italiaanse wetboek van strafrecht:

Een ieder die, een door het bevoegd gezag rechtmatig uitgevaardigd voorschrift om redenen van rechtspleging, openbare veiligheid, openbare orde of om redenen van hygiëne, niet naleeft wordt, indien het feit niet ook een ernstiger strafbaar feit oplevert, gestraft met hechtenis tot aan drie maanden en met een geldboete tot aan 206 euro.

Maar de Italiaanse regering wilde hogere boetes kunnen opleggen. De basis van de boetes naar aanleiding van schending van de Covid maatregelen is gelegen **in art. 4 van het DL van 25 maart 2020, nr 19 geconverteerd in wet L 22 mei 2020, nr 35.**

Art 4 bepaalt:

Lid 1: Tenzij het feit een strafbaar feit oplevert, wordt het niet naleven van de voorschriften ter inperking van de Covid epidemie waarnaar verwezen in art. 1, gestraft met een administratieve sanctie van 400 tot 3000 euro **en men past de sancties van art 650 CP niet toe!** Als het niet naleven

van de voorschriften geschiedt met gebruikmaking van een voertuig worden de sancties tot aan 1/3 verhoogd ofwel van 533,33 tot 4000,00.

Lid 5: bij recidive wordt de administratieve sanctie verdubbeld en de bijkomende sanctie wordt toegepast in haar maximale vorm.

Bovendien kunnen personen, die positief zijn getest op het coronavirus en de verplichte quarantaine trotseren, worden vervolgd op grond van de misdrijven omschreven in de artikelen 438 of 452 van het Wetboek van Strafrecht, met straffen die kunnen oplopen tot levenslange gevangenisstraf. Dat zijn bepalingen die zien op het in gevaar brengen van de volksgezondheid (door het opzettelijk veroorzaken van een epidemie of door schuld/nalatigheid bijdragen aan een epidemie).